

Gedeputeerde Staten
De voorzitter van Provinciale Staten van Zeeland

T.a.v. de statengriffier

onderwerp	kenmerk	behandeld door	verzonden
Monitor naleving en handhaving BRZO-bedrijven 2019	20022345 		

Middelburg, 25 augustus 2020

Geachte voorzitter,

Hierbij bieden wij u ter kennisname de uitkomsten aan van de Landelijke Monitor naleving en handhaving BRZO-bedrijven 2019 en de resultaten voor Zeeland.

Het samenwerkingsverband BRZO+ publiceert jaarlijks de Monitor naleving en handhaving BRZO-bedrijven, gebaseerd op de resultaten van de BRZO-inspecties in dat jaar. In de landelijke monitor zijn de resultaten voor Zeeland niet separaat weergegeven. Daarom zijn deze in een aparte bijlage toegevoegd.

Een BRZO-inspectie is een integrale veiligheidsinspectie bij een risicovol bedrijf dat onder het besluit risico's zware ongevallen 2015 valt. Met het BRZO 2015 worden arbeidsveiligheid, externe veiligheid, repressie van en voorbereiding op de bestrijding van rampen en zware ongevallen bij BRZO bedrijven geïntegreerd in één kader. Tijdens een BRZO-inspectie wordt een bedrijf in een steekproef doorgelicht waarbij wordt gecontroleerd of het zich houdt aan de veiligheidsregels van het besluit risico's zware ongevallen. De BRZO inspectie wordt uitgevoerd door een team van toezichthouders van de BRZO-omgevingsdienst, Veiligheidsregio, inspectie SZW en waterkwaliteitsbeheerders.

Landelijk beeld

In 2019 waren in Nederland 405 BRZO-bedrijven actief. Het aantal is in vergelijking met 2018 licht gestegen. De toename is vooral te zien in het aantal lage-drempel bedrijven (dit zijn bedrijven die gevaarlijke stoffen in een kleinere hoeveelheid voor handen hebben, denk bijvoorbeeld aan bedrijven die actief zijn in de op- en overslag of kleinere productie locaties).

Van de zogenaamde hoge-drempel bedrijven is 97% tenminste één keer geïnspecteerd. Onder de categorie hoge drempel bedrijven vallen over het algemeen de grotere fabrieken en productielocaties van de petrochemie en de fijnchemie, zoals Dow, Shell Pernis, Chemelot). Alle niet geïnspecteerde bedrijven zijn met een geoorloofde reden niet bezocht. Voor alle lage-drempel bedrijven is aan de wettelijke verplichting voldaan om deze tenminste eens per drie jaar te inspecteren. Bij de BRZO-bedrijven zijn in totaal 484 inspecties uitgevoerd. 81% van alle inspecties werd vooraf aangekondigd. Daarvan had 13% ook een onaangekondigd inspectiedeel. 19% werd niet aangekondigd.

Er is een toename te zien in het aantal inspecties waarbij overtredingen zijn geconstateerd. In 2019 is bij 71% van de geïnspecteerde bedrijven geen of lichte overtredingen geconstateerd. Dit was 81% in 2018. Ook het aantal geconstateerde overtredingen is gestegen van 755 in 2018 naar 855 in 2019. De toename is te zien in de categorieën van middelzware (van 147 naar 217) en zware overtredingen (van 1 naar 8).

Vooraf op de thema's ageing (veroudering van installaties en toename van risico op falen) en explosieveiligheid is een toename te zien van het aantal geconstateerde middelzware en zware overtredingen.

De toename van het aantal (bedrijven met) overtredingen in 2019 wil niet perse zeggen dat de veiligheidssituatie bij de BRZO-bedrijven is verslechterd. Door betere risicosturing en een meer thematische aanpak controleren de toezichthouders gericht en diepgaander.

De inspectieresultaten van 2019 onderstrepen het belang van blijvend extra aandacht vanuit de bedrijven voor veroudering van installaties. De resultaten geven verder een indicatie dat bedrijven de veiligheidsmaatregelen binnen explosieve zones serieuzer moeten nemen. Vanaf 2020 zal Inspectie SZW hier door middel van thema-inspecties extra aandacht aan besteden.

Naleving en handhaving BRZO-bedrijven in Zeeland

In 2019 waren er in Zeeland 21 actieve BRZO bedrijven, waarvan 19 bedrijven zijn aangemerkt als 'hoog drempelig' en 2 bedrijven als 'laag drempelig'.

In 2019 zijn alle BRZO bedrijven in Zeeland geïnspecteerd door middel van reguliere aangekondigde inspectie. En daarnaast zijn er nog 11 onaangekondigde BRZO inspecties uitgevoerd. In totaal werd bij 20 van de 21 bedrijven een of meerdere overtredingen geconstateerd. Vorig jaar werden er nog bij 17 bedrijven overtredingen geconstateerd. In 2018 zijn er 74 overtredingen geconstateerd, in 2019 is dat gestegen naar 83 overtredingen.

Onderverdeeld naar de aard van de overtredingen kan het volgende worden opgemerkt.

- Er zijn geen overtredingen in categorie 1 (dreiging zwaar ongeval) vastgesteld.
- Er zijn 12 overtredingen in categorie 2 (geen onmiddellijke dreiging zwaar ongeval) vastgesteld. In 2018 ging het eveneens om 12 overtredingen in deze categorie. Het aantal overtredingen in deze categorie is derhalve stabiel over de afgelopen jaren.
- Er zijn 71 overtredingen vastgesteld in categorie 3 (zeer geringe dreiging zwaar ongeval). In 2018 werden er 62, in 2017 23 en in 2016 36 overtredingen geconstateerd in categorie 3.

DCMR heeft namens GS van Zeeland handhavend opgetreden tegen drie van de categorie 2 overtredingen. In twee gevallen is een last onder dwangsom opgelegd, de derde is voortijdig opgelost. Inspectie SZW heeft op 8 categorie 2 overtredingen gehandhaafd en de VRZ op 1 overtreding.

Naar aanleiding van 37 overtredingen uit categorie 3 heeft DCMR een handhavingstraject ingezet, inspectie SZW naar aanleiding van 33 en de VRZ op 1 overtreding.

Waar landelijk wordt geconstateerd dat er een stijging is van het aantal overtredingen in categorie 2 en 1, is deze stijging bij de Zeeuwse BRZO-bedrijven vooral te zien in categorie 3. Het gaat hierbij vooral over overtredingen met betrekking tot het veiligheidsbeheerssysteem, dat dient ter uitvoering en ter vaststelling van het preventiebeleid voor zware ongevallen. Het gaat daarbij veelal om organisatorische en procesmatige aspecten: vooral de onderwerpen controle op exploitatie en toezicht op prestaties leveren overtredingen op.

Inzet op verbetering naleving

Het IPO heeft een reactie op de Monitor per brief aan Staatsecretaris Van Veldhoven gestuurd. Hierin wordt onder andere aangegeven dat er zorgen zijn over het feit dat er meer overtredingen zijn geconstateerd en dat het naleefgedrag van bedrijven achterblijft bij voorgaande jaren. De provincies geven in de brief aan zich door middel van een programmatische aanpak in te zetten om toezicht en handhaving bij BRZO bedrijven te verbeteren. In interprovinciaal verband zal aan het landelijk samenwerkingsprogramma BRZO+ gevraagd worden een analyse uit te voeren naar de oorzaken van de stijging van het aantal overtredingen. Tevens zal deze ontwikkeling besproken worden met het georganiseerde bedrijfsleven. Deze initiatieven moeten bijdragen aan een vermindering van het aantal bedrijven met overtredingen.

De constatering uit 2019 werken bovendien door in de uitvoering van de BRZO-inspecties die door DCMR en de handhavingpartners in 2020 en in volgende jaren worden uitgevoerd. DCMR zorgt er voor dat de intensiteit van inspecties bij slecht (of minder goed) presterende bedrijven en branches wordt verhoogd. Geconstateerde overtredingen krijgen een passende interventie conform de landelijke handhavingstrategie totdat de overtreding is beëindigd.

Door te sturen op intensief en risicogericht te inspecteren en strikt te handhaven op geconstateerde overtredingen blijft de Provincie ook de komende jaren onverminderd inzetten op naleving van wet- en regelgeving en daarmee op het beschermen van een gezonde en veilige leefomgeving.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen:

Monitor naleving en handhaving BRZO-bedrijven 2019
Brief IPO aan Staatssecretaris
Monitoring Zeeuwse BRZO-bedrijven 2019.